

Recension **Konst**

Landskapet, i sig tidlöst

MÄLERI

Peter Frie

Utställning i Forsblom Projects. Till 14.2.

Den välkände konstnären Peter Frie från Skåne är flerfacettigt prisbelönt. Under årens lopp har han målat i många länder och samlat minnesbilder och intryck av olika landskapstyper. Sverige, Danmark, Norge, Finland, Holland, Spanien, Grekland och Tyskland hör till de viktigaste. Han har redan under drygt trettio års tid ställt ut de mest fantastiska, suggestiva landskap målade i olja. Ibland har landskapen varit flera meter breda, ibland pyttesmå till formatet. De flesta av målningsarna på den nya utställningen Eliopaintings hos Galerie Forsblom är i vykortsstorlek – målade i olja och

gå i Fries målningar och omge själva motivet, finns nu med endast på några få större verk.

Inom dagens måleri är Frie så gott som ensam om att framgångsrikt koncentrera sig enbart på landskapet som motiv. Frie har naturligtvis målat in sig i landskapsmåleriets tradition – men hans målningar är ändå inte landskapsmåleri i konventionell bemärkelse. Det vi möter är själslandskap speglade i ljus och färg. Man kan – liksom under tidigare utställningar – se en stilla melankoli i ett flertal verk. Visst kan den laddade stämningen då föra tankarna till någon av Caspar David Friedrichs målningar, som det ofta har påpekats. Men Peter Frie målar fritt, med svepande ofta breda penseldrag – trots det lilla formatet. Varje penseldrag kan innehålla en hel palett av färger när lagren arbetas in i varandra, för att sedan övergå i större massor av mera monokrom karaktär.

I själva verket är flera av målningsarna så gott som abstrakta. Vi ser dem som landskap därför att Frie så exakt vet hur ljuset och skuggan skall tonas ut mot varandra, för att nå illusionen av slätter, kullar och disiga stränder. Eller hur en enda

vag linje kan skapa djup i färgfalten, hur de dansande penseldragen samlar molnformationer till stormande rörelser. Frie strävar inte efter att mimetiskt avbilda specifika platser. Målningarna är synteser av minnesbilder från olika länder och tider, samt konstnärens egna inre landskap. Dessa bearbetas och varieras i långa målningsserier.

De till formatet små visionerna är terapeutiskt meditativa koncentrat av naturens läkande krafter. Frie brukar endast nämra sina verk. När titlarna saknas understryks också varje målnings allmängiltiga karaktär. De utgör glimtar från en paradisisk värld som vi alla kan känna igen, men inte alltid besöka.

Peter Frie har själv i olika sammanhang angivit Johannes Vermeer som en av sina favoritkonstnärer – kanske är han också en förebild. Deras motiv är olika – men bägge betraktas som ljusets mästare. Det mjuka, beslöjade och samtidigt så lysande intensiva ljuset i deras målningar är besläktat. I bådas verk kan man också skönja en stor förkärlek för den gula färgen i olika nyanser, samt för lysande intensiva toner av blått.

Trots att man egentligen inte alls bör dra paralleller mellan deras så olika verk, finns det en kvalitet som ändå gör det möjligt. Det är den märkliga, påtagliga tidlösheten som präglar deras målningar. De existerar i ett här och nu-tillstånd.

Marica Gripenberg
kulturr@hbl.fi

LJUVT.

Landskapet är estetiskt formulerat enligt Peter Frie.

bivax på kartong.

Trots miniformatet sugns man in i landskapen, som visar upp förtrollande färger. Vyerna växer medan man betraktar dem, det dröjer inte länge innan man själv tycker sig vandra framåt mot horisonten, inne i målningens universum. Fries vyer breder alltid ut sig framför betraktaren utan minsta spår av människor, helt öde - men ödsliga är de aldrig. De vita skyddsfält som brukar in-

27.1 kl. 18.00
Håkan Nesser, Sverige
Annika Hällsten intervjuar.

28.1 kl. 18.00
Andri Snær Magnason, Island
Föreläsning på engelska.

Fritt inträde. Välkommen!